Jane Hutt AS/MS
Y Trefnydd a'r Prif Chwip
Trefnydd and Chief Whip

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

14 Mehefin 2024

Annwyl David, Mike a Peredur,

Bil Senedd Cymru (Rhestrau Ymgeiswyr Etholiadol)

Hoffwn ddiolch i'r Pwyllgor Biliau Diwygio a'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad am eu hadroddiadau ar Fil Senedd Cymru (Rhestrau Ymgeiswyr Etholiadol) ("y Bil"), a gyhoeddwyd yr wythnos diwethaf. Hoffwn ddiolch hefyd i'r Pwyllgor Cyllid am ei lythyr dyddiedig 16 Mai ynghylch goblygiadau ariannol y ddeddfwriaeth. Atebais y llythyr hwnnw ar 31 Mai.

Mae adroddiadau'r ddau bwyllgor yn gwneud cyfanswm o 47 o argymhellion. Rwy'n ddiolchgar i'r ddau ohonynt am eu hystyriaeth fanwl o'r Bil yn ystod Cyfnod 1, gan gynnwys y drafodaeth werthfawr a gafwyd gydag arbenigwyr academaidd a chyfreithiol, rhanddeiliaid allweddol a'r cyhoedd. Hoffwn hefyd gofnodi fy niolch am y cyfraniadau a wnaed i'r pwyllgorau fel rhan o'u gwaith craffu Cyfnod 1. Rwyf wedi dilyn, gyda diddordeb brwd, y ddadl gyfoethog yn ystod Cyfnod 1 y ddeddfwriaeth ar ei thaith drwy'r Senedd, ac rwy'n falch bod y Pwyllgor Biliau Diwygio wedi dod i'r casgliad bod y Bil yn "gam tuag at sicrhau cynrychiolaeth gwbl amrywiol...yn y Senedd". Nodaf fod y pwyllgor yn argymell, drwy fwyafrif, fod y Senedd yn cefnogi egwyddorion cyffredinol y Bil ac yn cydnabod bod y model cwota arfaethedig yn adlewyrchu'n fras arferion gorau rhyngwladol a'i fod yn addas i'r diben yma yng Nghymru.

O fewn y cyd-destun hwn o gefnogaeth eang i ddibenion y Bil, nodaf hefyd fod adroddiadau'r ddau bwyllgor yn gwneud nifer o argymhellion pwysig y mae angen i Lywodraeth Cymru eu hystyried ymhellach. Mae'r adroddiadau'n bwrw golwg ar yr ystod o safbwyntiau a fynegwyd, yn ystod Cyfnod 1, o ran cymhwysedd deddfwriaethol ac mae nifer o argymhellion i gynnal trafodaethau â Llywodraeth y DU ar ôl Etholiad Cyffredinol y DU. Mae argymhellion hefyd yn y ddau adroddiad o ran y risg bosibl i'r broses o gynnal etholiad cyffredin y Senedd yn 2026 sy'n gysylltiedig â gweithredu'r ddeddfwriaeth mewn pryd ar gyfer yr etholiad hwnnw. Yn ogystal, mae'r ddau bwyllgor yn galw am ragor o fanylion yn y ddeddfwriaeth sylfaenol ynghylch sut y byddai'r darpariaethau'n gweithio'n ymarferol ac yn nodi mesurau eraill y gellir eu hystyried i gael gwared ar y rhwystrau posibl sy'n atal mwy o fenywod rhag cymryd rhan mewn gwleidyddiaeth yng Nghymru.

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400
Gohebiaeth.Jane.Hutt@llyw.cymru
Correspondence.Jane.Hutt@gov.wales

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth Gymraeg sy'n dod i law yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Yn benodol, nodaf bryderon y pwyllgorau ynghylch tarfu posibl ar ganlyniad etholiad y Senedd yn 2026 pe baem yn ceisio gweithredu'r darpariaethau yn y Bil hwn mewn pryd ar gyfer yr etholiad hwnnw, ac ochr yn ochr â'r mesurau ehangach i ddiwygio'r Senedd. Rwy'n ymwybodol bod rhai o'r rhanddeiliaid a roddodd dystiolaeth yn ystod y broses graffu Cyfnod 1 wedi lleisio pryderon tebyg. Er fy mod wedi nodi yn ystod y broses honno y camau rydym yn eu cymryd i liniaru'r risg o darfu ar etholiad y Senedd yn 2026 a gweithredu'r diwygiadau ehangach, rwy'n cymryd y pryderon hyn o ddifrif. Felly, byddaf yn rhoi ystyriaeth bellach i p'un a allai'r etholiad yn 2030 fod yn amserlen fwy doeth ar gyfer gweithredu, o dan yr amgylchiadau.

Pan gyflwynwyd y Bil, a thrwy gydol gwaith craffu Cyfnod 1, dywedais yn glir y byddai barn y pwyllgorau yn rhan ganolog o'n hystyriaeth o'r camau nesaf ynglŷn â'r Bil. Ar ôl darllen yr adroddiadau, rwyf o'r farn ei bod yn hanfodol ein bod yn rhoi ystyriaeth briodol iddynt, er mwyn gallu ymateb mor llawn a phriodol â phosibl cyn y ddadl Cyfnod 1.

Er mwyn caniatáu inni wneud hyn, rwyf wedi penderfynu gohirio dadl Cyfnod 1 ar egwyddorion cyffredinol y Bil tan 16 Gorffennaf 2024.

Rwy'n ymwybodol bod hyn yn golygu y bydd angen inni weithio gyda'r Pwyllgor Busnes i gytuno ar amserlen ddiwygiedig ar gyfer y ddeddfwriaeth, a byddaf yn ceisio gwneud hyn cyn gynted ag y bo'n ymarferol i roi eglurder ar y camau nesaf i bawb.

Hoffwn ddiolch i'r pwyllgorau am graffu ar y Bil a'i ddogfennau ategol. Rwy'n edrych ymlaen at barhau i weithio gyda'r pwyllgorau a'r Aelodau wrth i'r Bil fynd ar ei daith drwy broses y Senedd.

Rwy'n parhau i fod wedi ymrwymo i wneud y Senedd yn fwy effeithiol drwy ei gwneud yn fwy cynrychioliadol o gyfansoddiad poblogaeth Cymru o ran rhywedd.

Rwy'n anfon copi o'r llythyr hwn at y Llywydd er gwybodaeth.

Yn gywir,

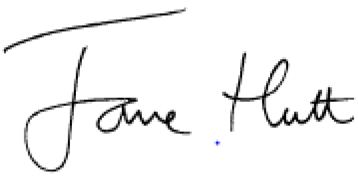

Jane Hutt AS/MS
Y Trefnydd a'r Prif Chwip
Trefnydd and Chief Whip